

Hà Nội, ngày 07 tháng 7 năm 2019

BÁO CÁO THẨM TRA CHUNG

Kết quả thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, thu chi ngân sách 6 tháng đầu năm; triển khai dự án Tuyến đường sắt đô thị số 3, đoạn từ ga Hà Nội đến Hoàng Mai từ nguồn vốn vay của chính quyền địa phương; phương án vay lại dự án Đường sắt đô thị Hà Nội, tuyến Cát Linh - Hà Đông; dự thảo Nghị quyết HĐND về nhiệm vụ trọng tâm phát triển kinh tế - xã hội, thu chi ngân sách 6 tháng cuối năm 2019

(Các ban trình HĐND Thành phố khóa XV, kỳ họp thứ 9)

Kính gửi: Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội

Thực hiện quy định của Luật, các ban HĐND đã tổ chức thẩm tra 4 báo cáo, tờ trình của UBND Thành phố về các nội dung trên. Ban KTNS thay mặt các Ban báo cáo tổng hợp ý kiến thẩm tra như sau:

I. Về thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, thu chi ngân sách 6 tháng đầu năm và nhiệm vụ trọng tâm 6 tháng cuối năm 2019

1. Kết quả thực hiện các chỉ tiêu phát triển kinh tế - xã hội, thu chi ngân sách năm 2018

UBND Thành phố đã đánh giá bổ sung kết quả thực hiện nhiệm vụ năm 2018 so với số liệu đã báo cáo tại kỳ họp cuối năm 2018 với một số chỉ tiêu đạt tốt hơn dự kiến: tổng thu NSNN trên địa bàn, thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài, giảm tỷ lệ hộ nghèo; PCI *tăng 4 bậc* (9/63), là năm đầu tiên Thành phố nằm trong top 10 của cả nước. Tuy nhiên, cũng còn những chỉ tiêu không đạt mức dự kiến: GRDP, tăng trưởng dịch vụ, chỉ số giá tiêu dùng, chi thường xuyên từ ngân sách¹. Các Ban đề nghị phân tích rõ nguyên nhân chủ quan và trách nhiệm trong tổ chức thực hiện để rút kinh nghiệm và có giải pháp khắc phục, thúc đẩy tăng trưởng GRDP trong năm 2019 và các năm tiếp theo tích cực hơn để hoàn thành chỉ tiêu kế hoạch đến cuối nhiệm kỳ đã đặt ra.

2. Kết quả thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, thu chi ngân sách 6 tháng đầu năm 2019

2.1. Các Ban HĐND cơ bản nhất trí với báo cáo của UBND, mặc dù trong bối cảnh có nhiều khó khăn, thách thức và có những việc khó khăn đột xuất,

¹ GRDP đạt 7,12%/đã báo cáo 7,37%; tổng thu NSNN đạt 244,8 nghìn tỉ đồng/đã báo cáo 238,793 tỉ đồng; thu hút đầu tư FDI đạt 7,5 tỉ USD/đã báo cáo 6,5 tỉ USD; tỉ lệ hộ nghèo còn 1,16%/đã báo cáo 1,19%, CPI tăng 4,22%/đã báo cáo tăng 4,15%-4,3%; chi thường xuyên giảm gần 1.082 tỷ so với số ước đã báo cáo

UBND Thành phố đã quyết tâm cao, triển khai nhiều giải pháp đồng bộ, đạt kết quả tích cực, tạo sự chuyển biến khá toàn diện:

(1) Kinh tế tiếp tục duy trì tăng trưởng khá (GRDP ước đạt 7,21%); thu hút đầu tư nước ngoài đạt 5,3 tỷ USD, tiếp tục dẫn đầu cả nước; thu ngân sách đạt 50,2% dự toán (tăng 13,6% so với cùng kỳ).

(2) Tiếp tục hoàn thiện và tổ chức thực hiện các quy hoạch, chương trình, đề án, kế hoạch phát triển nhà ở, giao thông, môi trường đã được phê duyệt. Vệ sinh môi trường được cải thiện góp phần tạo cho Thành phố sạch, đẹp hơn. Xây dựng nông thôn mới được triển khai tích cực đạt kết quả tốt.

(3) Giáo dục và đào tạo tiếp tục được quan tâm. An sinh xã hội đảm bảo. Đẩy mạnh phát triển kỹ thuật mới tại các tuyến điều trị, duy trì tốt các xã đạt chuẩn về y tế, dịch bệnh trên người được kiểm soát. Tổ chức tốt các sự kiện văn hóa, nghệ thuật, TDTT.

(4) An ninh chính trị tiếp tục được giữ vững, bảo đảm ổn định; không để xảy ra khủng bố, phá hoại bất ngờ, tiếp tục bảo vệ tuyệt đối an toàn các sự kiện chính trị mang tầm quốc tế, hoạt động văn hóa lớn được tổ chức trên địa bàn Thủ đô. Thực hiện tốt các nhiệm vụ quốc phòng, quân sự địa phương; duy trì nghiêm công tác sẵn sàng chiến đấu. Hoàn thành 100% chỉ tiêu tuyển chọn và gọi công dân nhập ngũ.

(5) Cải cách thủ tục hành chính tiếp tục được tăng cường, kỷ luật, kỷ cương hành chính, ý thức trách nhiệm phục vụ của đội ngũ cán bộ công chức, viên chức có chuyển biến tích cực. Hoạt động hợp tác, đối ngoại, liên kết vùng được đẩy mạnh, thiết thực, hiệu quả.

2.2. Các Ban thống nhất với 10 nhóm hạn chế, yếu kém trong phát triển KTXH và 3 nhóm nội dung tồn tại, hạn chế trong thu chi ngân sách được UBND Thành phố nêu trong báo cáo, đồng thời nhấn mạnh một số hạn chế sau:

(1) Mặc dù tăng trưởng kinh tế 6 tháng đầu năm khá song chưa đạt mục tiêu; tăng trưởng kim ngạch xuất khẩu thấp; mức độ tăng trưởng sản xuất công nghiệp, dịch vụ giảm so với cùng kỳ². Các sản phẩm du lịch chưa khai thác hết tiềm năng, thế mạnh của du lịch Thủ đô, đặc biệt là du lịch văn hóa, làng nghề, làng cổ. Chậm triển khai chính sách khuyến khích phát triển nông nghiệp theo Nghị quyết số 10/2018/NQ-HĐND ngày 05/12/2018 của HĐND Thành phố³.

Tuy chỉ số xếp hạng PCI chung của Thành phố tăng hạng nhưng một số chỉ số thành phần vẫn trong nhóm xếp hạng cuối cả nước và một số chỉ số giảm điểm (tiếp cận đất đai, tính minh bạch, chi phí không chính thức, cạnh tranh bình đẳng, tính năng động, thiết chế pháp lý). Dư địa cho phát triển sản xuất kinh doanh bị

² GRDP 6 tháng tăng 7,21% trong khi kế hoạch tăng trưởng cả năm là 7,4%-7,6%; kim ngạch xuất khẩu 6 tháng tăng 5,4%/kế hoạch cả năm tăng 7,5%-8%; Tăng trưởng công nghiệp đạt 7,72% (cùng kỳ 7,97%); Tăng trưởng dịch vụ đạt 6,66% (cùng kỳ đạt 7,12%).

³Đến ngày 14/6/2019, UBND Thành phố mới ban hành Quyết định số 3215/QĐ-UBND về danh mục các vùng sản xuất chuyên canh tập trung trên địa bàn Thành phố làm điều kiện để hưởng chính sách theo Nghị quyết số 10/2018/NQ-HĐND.

thu hẹp, số lượng doanh nghiệp giải thể và doanh nghiệp ngừng hoạt động tăng so với cùng kỳ⁴.

(2) Còn 06/17 khoản thu nội địa đạt dưới 50% dự toán, trong đó đáng chú ý có 3 khoản thu chiếm tỉ trọng lớn trong dự toán thu⁵. Chi ngân sách địa phương còn thấp, ước đạt 33,5% dự toán năm; trong đó chi đầu tư phát triển chỉ đạt 32,2% dự toán là thấp nhất so với cùng kỳ 5 năm gần đây, việc triển khai kế hoạch đầu tư công chậm và có nhiều vướng mắc, nhiều công trình trọng điểm chậm tiến độ. Một số khoản chi thường xuyên quan trọng đạt tỷ lệ so với dự toán cả năm thấp hơn mức bình quân chung⁶.

(3) Việc hoàn thành quy hoạch phân khu còn chậm⁷. Kết cấu hạ tầng phục vụ vận tải hành khách công cộng bằng xe buýt chưa đáp ứng yêu cầu đặt ra. Tiến độ thực hiện một số dự án phát triển nguồn, dự án phát triển mạng cấp nước, dự án xây dựng trạm xử lý nước thải tại các cụm công nghiệp đang hoạt động còn chậm. Vẫn còn tình trạng thiếu nước sinh hoạt tại một số khu đô thị, khu chung cư; chất lượng nước sạch tại một số khu vực chưa đảm bảo. Tình trạng xây dựng sai phép, không phép, xây dựng vi phạm trên đất nông nghiệp vẫn còn xảy ra, đặc biệt là tại các địa bàn giáp ranh. Việc tái lấn chiếm vỉa hè, lòng đường làm nơi kinh doanh vẫn xảy ra tại nhiều địa bàn. Còn tình trạng rác thải sinh hoạt tồn đọng. Việc giải quyết vướng mắc trong giao đất dịch vụ còn chậm, tỉ lệ cấp GCN QSD đất cho các cơ sở tôn giáo, tín ngưỡng còn thấp. Công tác xây dựng cơ sở dữ liệu chung trong quản lý đất đai thực hiện chậm. Việc quản lý hoạt động khai thác cát trên sông còn bất cập.

(4) Tiến độ đầu tư xây dựng trường chuẩn quốc gia và đánh giá, công nhận lại trường chuẩn quốc gia còn chậm so với kế hoạch. Vẫn còn tồn tại phòng học nhòe, học tạm, phòng học cấp 4 xuống cấp ở một số huyện (nhất là cấp học mầm non); còn 22% số trường công lập có công trình vệ sinh chưa đảm bảo theo tiêu chuẩn quy định. Tình trạng thiếu trường học tại các khu đô thị chậm được khắc phục. Tình trạng bạo lực học đường tiềm ẩn nhiều yếu tố đáng lo ngại. Chất lượng giáo dục nghề nghiệp chưa đáp ứng được yêu cầu của thị trường lao động, công tác tuyển sinh đối với trường dạy nghề gặp nhiều khó khăn. Thiết chế văn hóa- thể thao tại cơ sở còn thiếu, đặc biệt ở cấp xã; công tác quản lý, khai thác các thiết chế văn hóa thể thao cơ sở còn gặp nhiều vướng mắc, lúng túng. Các vi phạm về quảng cáo, biểu diễn nghệ thuật quần chúng chưa xử lý triệt để.

(5) Một số loại tội phạm có diễn biến phức tạp với chiều hướng gia tăng, tình hình an ninh ở một số nơi trên địa bàn còn chưa được đảm bảo, tiềm ẩn phức tạp nguy hiểm gây lo lắng, bức xúc trong nhân dân. Tai nạn giao thông đường bộ tăng cả 3 chỉ tiêu (số vụ, số người chết và số người bị thương); cháy, nổ tăng (số người chết và bị thương) và cháy nghiêm trọng gây thiệt hại lớn về người và tài sản.

⁴ Có 1072 DN giải thể tăng 45% và 5.319 DN đăng ký ngừng hoạt động, tăng 36% so với cùng kỳ.

⁵ Thu DNNN địa phương đạt 44,1% dự toán, thu từ DN có vốn đầu tư nước ngoài đạt 44,7% dự toán, thu tiền sử dụng đất đạt 42,0% dự toán, trong đó thu tiền đấu giá quyền sử dụng đất mới đạt 31% dự toán năm, còn nhiều dự án đã được giao đất song chậm phê duyệt giá đất để làm căn cứ đơn đốc thu.

⁶ Chi khoa học và công nghệ 18,4%, chi an ninh trật tự an toàn xã hội 35,5%, chi văn hóa thông tin 31,5%

⁷ Còn 6 đồ án quy hoạch phân khu nội đô và QHPK sông Hồng, sông Đuống chưa phê duyệt.

2.3. Về nguyên nhân của những hạn chế, báo cáo của UBND Thành phố đã nêu tóm tắt. Tuy nhiên chưa xác định rõ nguyên nhân chủ quan của một số chỉ tiêu đạt thấp, một số tồn tại, hạn chế làm căn cứ xác định giải pháp trọng tâm 6 tháng cuối năm. Để HĐND Thành phố có thêm thông tin thảo luận, các Ban đề nghị UBND làm rõ, bổ sung:

(1) Kết quả thực hiện khuyến khích hỗ trợ phát triển doanh nghiệp, chuyển đổi hộ kinh doanh cá thể thành doanh nghiệp theo Nghị quyết số 07/NQ-HĐND ngày 04/12/2018 của HĐND Thành phố. Nguyên nhân dẫn đến số lượng doanh nghiệp giải thể, ngừng hoạt động tăng cao so với cùng kỳ trong khi Thành phố triển khai nhiều giải pháp để tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp, cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh.

(2) Phân tích kỹ nguyên nhân chủ quan của các chỉ số thành phần thuộc chỉ số hiệu quả quản trị và hành chính công cấp tỉnh (PAPI) đạt rất thấp (Công khai, minh bạch; Trách nhiệm giải trình với người dân; tham gia của người dân ở cấp cơ sở; quản trị môi trường; Quản trị điện tử), một số chỉ số thành phần của năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) giảm điểm và xếp hạng thấp⁸.

(3) Báo cáo rõ hơn về kết quả, hạn chế, nguyên nhân và giải pháp thực hiện chỉ tiêu tỷ lệ các cụm công nghiệp đang hoạt động chưa có trạm xử lý nước thải, chỉ tiêu cấp nước sạch khu vực nông thôn và khả năng hoàn thành 2 chỉ tiêu này.

(4) Làm rõ các nguyên nhân ảnh hưởng tiêu cực đến tình hình an ninh trật tự của Thành phố, đặc biệt là các nguyên nhân chủ quan do ý thức đạo đức nghề nghiệp, ý thức tuân thủ các quy định của pháp luật của một số người đứng đầu đơn vị và một bộ phận nhân dân vẫn còn chưa tốt; công tác chỉ đạo chưa quyết liệt, chưa đảm bảo đúng quy định trong việc xử lý các hành vi vi phạm pháp luật ở nhiều lĩnh vực quản lý nhà nước như đất đai, trật tự đô thị, quản lý tài sản công, an toàn giao thông, phòng chống cháy nổ; nhất là cấp cơ sở xã, phường, thị trấn ở một số địa phương còn tình trạng buông lỏng, vi phạm kéo dài.

3. Nhiệm vụ trọng tâm, giải pháp chủ yếu 6 tháng cuối năm 2019

Các ban HĐND thống nhất với dự báo tình hình và những nhiệm vụ trọng tâm, giải pháp chủ yếu 6 tháng cuối năm 2019 như báo cáo UBND trình. Ngoài các nội dung đã được UBND TP nêu, các Ban đề nghị UBND Thành phố cần có các giải pháp mạnh mẽ và khả thi cao hơn để hoàn thành các nhiệm vụ, trong đó các Ban nhấn mạnh, bổ sung một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm sau:

(1) Tiếp tục thực hiện hiệu quả, đồng bộ các nhiệm vụ, giải pháp theo Nghị quyết của Chính phủ, Nghị quyết của HĐND Thành phố, trọng tâm vẫn là tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, cải cách thủ tục hành chính, tháo gỡ rào cản hoạt động sản xuất kinh doanh, tạo mọi thuận lợi để thúc đẩy phát triển, tìm động lực tăng trưởng mới của Thành phố. Nâng cao chất lượng dịch vụ du lịch, tạo sản phẩm du lịch chất lượng cao. Rà soát, triển khai thực hiện có hiệu quả các quy định mới của Trung ương và Thành phố về hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo, về phát triển nông

⁸Chỉ số tính minh bạch giảm điểm và xếp hạng thấp. Các chỉ số tiếp cận đất đai, chi phí không chính thức, cạnh tranh bình đẳng, tính năng động, thiết chế pháp lý tăng điểm nhưng vẫn ở nhóm xếp hạng thấp.

nghiệp, nông thôn. Tích cực chuẩn bị, sẵn sàng ứng phó phòng chống thiên tai, dịch bệnh, giảm thiểu thiệt hại.

(2) Tập trung nhiệm vụ thu ngân sách, nhất là các khoản thu có tỉ trọng lớn trong dự toán thu; thực hiện đồng bộ các giải pháp thu hồi các khoản nợ đọng ngân sách, giảm dần nợ cũ. Có các biện pháp cụ thể, quyết liệt để đẩy nhanh tiến độ thực hiện và giải ngân các dự án đầu tư XDCB, tập trung vào các nội dung của công tác chuẩn bị thủ tục đầu tư, GPMB và hoàn thiện hồ sơ thanh quyết toán. Quan tâm chỉ đạo việc sử dụng tiết kiệm các khoản chi thường xuyên, chống lãng phí, gắn với chất lượng công việc; tăng cường quản lý, nâng cao hiệu quả hoạt động của các quỹ có nguồn gốc ngân sách của Thành phố.

(3) Đẩy nhanh tiến độ lập, phê duyệt các quy hoạch phân khu đô thị còn lại và các quy hoạch mang tính kỹ thuật chuyên ngành. Chỉ đạo tổ chức kiểm tra và thực hiện các biện pháp cần thiết đảm bảo an toàn trong việc sử dụng công trình nhà chung cư và công trình công cộng. Tháo gỡ vướng mắc trong cơ chế đề khuyến khích xã hội hóa đầu tư các lĩnh vực cấp nước, xử lý nước thải. Tăng cường giám sát việc duy tu, bảo trì định kỳ hệ thống hạ tầng giao thông.

(4) Tăng cường kỷ cương trong hệ thống chỉ đạo điều hành của Thành phố; xử lý nghiêm trách nhiệm người đứng đầu cơ quan, đơn vị khi để xảy ra vi phạm pháp luật nghiêm trọng (nhất là vấn đề cháy nổ, quản lý và sử dụng đất đai, trật tự xây dựng, vệ sinh môi trường, an toàn thực phẩm, quản lý cơ sở kinh doanh có điều kiện...). Tập trung, kiên quyết phòng chống tội phạm đặc biệt là nhóm tội phạm hoạt động “tín dụng đen”.

(5) Tiếp tục đẩy mạnh cải cách hành chính, đặc biệt là thủ tục về đầu tư xây dựng. Có giải pháp cụ thể cải thiện các chỉ số thành phần của PCI còn thấp và giảm hạng. Đẩy mạnh ứng dụng CNTT trong hoạt động các cơ quan nhà nước, tiến tới xây dựng Thành phố thông minh, chính phủ điện tử.

(6) Tổng kết, đánh giá hiệu quả thực hiện phân cấp quản lý kinh tế - xã hội sau gần 3 năm thực hiện để từ đó làm rõ các vấn đề phát sinh, những tồn tại, hạn chế và xem xét điều chỉnh cho phù hợp với thực tiễn theo kiến nghị của cử tri, của một số quận, huyện, thị xã. Chuẩn bị xây dựng Kế hoạch phát triển kinh tế xã hội, dự toán ngân sách năm 2020, kế hoạch tài chính - ngân sách 3 năm 2020-2022 của Thành phố đảm bảo tiến độ và chất lượng.

II. Về phương án vay lại dự án Đường sắt đô thị Hà Nội, tuyến Cát Linh - Hà Đông

Việc Thành phố thực hiện vay lại phần vốn vay nước ngoài của Dự án đã được Chính phủ chỉ đạo và được xác định trong phương án tài chính của Dự án. Phương án vay lại này được HĐND TP quyết nghị là căn cứ để cân đối nguồn lực và kế hoạch trả nợ của Thành phố theo quy định của Luật Quản lý nợ công. Khoản vay lại không làm vượt hạn mức dư nợ hàng năm của Thành phố và không tính vào bội chi ngân sách địa phương. Ban KTNS thống nhất với chủ trương thực hiện vay lại vốn vay nước ngoài theo chỉ đạo của Chính phủ như UBND Thành phố trình. Để có thêm thông tin cho đại biểu thảo luận, quyết nghị,

đề nghị UBND Thành phố làm rõ một số nội dung liên quan đến thời điểm Thành phố bắt đầu nhận nợ, tiến độ Thành phố phải thực hiện hoàn trả đối với số nợ gốc và lãi đã được Bộ Giao thông Vận tải ứng ra trả trước thời điểm bàn giao Dự án, khả năng cân đối ngân sách trong trường hợp bắt đầu trả nợ ngay từ năm 2019.

III. Đưa dự án Tuyến đường sắt đô thị số 3, đoạn từ ga Hà Nội đến Hoàng Mai vào danh mục dự án đầu tư từ vốn vay của chính quyền địa phương (vay ODA và vay ưu đãi của nhà tài trợ nước ngoài)

Theo báo cáo của UBND Thành phố, trong điều kiện cân đối các nguồn lực của Thành phố hiện nay, việc sử dụng nguồn vốn ODA cho Dự án không vượt quá hạn mức vay nợ của Thành phố; khả năng cân đối ngân sách Thành phố để đáp ứng nhu cầu vốn đối ứng cho Dự án phù hợp với dự kiến Kế hoạch tài chính trung hạn của Thành phố giai đoạn 2021-2025. Nội dung trình và ý kiến của HĐND Thành phố là bước pháp lý ban đầu đáp ứng yêu cầu về hồ sơ trước khi Chính phủ trình Quốc hội quyết định chủ trương đầu tư Dự án. Ban KTNS thống nhất về việc cần sớm triển khai Dự án và đề nghị HĐND Thành phố chấp thuận việc triển khai Dự án từ nguồn vốn vay của chính quyền địa phương (sử dụng từ nguồn vay ODA và vay ưu đãi của nhà tài trợ nước ngoài).

IV. Dự thảo Nghị quyết HĐND về nhiệm vụ trọng tâm phát triển kinh tế - xã hội, thu chi ngân sách 6 tháng cuối năm 2019 của thành phố Hà Nội

Nội dung dự thảo nghị quyết thống nhất với nhiệm vụ, giải pháp trong báo cáo của UBND Thành phố. Các Ban đề nghị UBND Thành phố bổ sung một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm đã nêu ở trên (nếu được HĐND chấp thuận) và theo ý kiến thảo luận của đại biểu HĐND Thành phố tại kỳ họp.

Trên cơ sở giải trình, tiếp thu của UBND Thành phố, đề nghị HĐND Thành phố thông qua Nghị quyết và giao UBND Thành phố tổ chức triển khai thực hiện theo quy định.

Các Ban kính trình HĐND Thành phố./.